

ВРЕДНОСТИ ИНДИКАТОРА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ЛС СУРЧИН

1. ДЕФИНИСАЊЕ КЛАСА ИНДИКАТОРА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА И МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

Уважавајући потребу вредновања и поређења стања безбедности саобраћаја, користећи индикаторе безбедности саобраћаја (ИБС) у наставку су приказани резултати мерења индикатора безбедности саобраћаја према усвојеним класама. Свакој од класа је додељена и једна од боја, посматрано од најбоље до најлошије вредности индикатора безбедности саобраћаја, респективно: тамно зелена, жута, наранџаста, црвена и црна.

У делу анализе индикатора у вези употребе мобилних телефона у вожњи, биће приказан индикатор "% возача у саобраћајном току који не користе мобилни телефон током вожње", чије су класе приказане у Табели 1.1. Када су у питању индикатори заштитних система, користеће се следеће класе дефинисане у Табели 1.2. У делу анализе индикатора у вези понашања пешака биће приказан индикатор „% пешака, који прописно прелазе коловоз на обележеним пешачким прелазима (укупно за семафорисане и несемафорисане пешачке прелазе)“, користећи класе дефинисане у Табели 1.3.

Табела 1.1. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са не коришћењем мобилних телефона у вожњи и прелазака пешака на „зелено“ светло

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$99\% \leq \text{ИБС}$	тамно зелена
висока вредност ИБС	$98\% \leq \text{ИБС} < 99\%$	жута
средња вредност ИБС	$97\% \leq \text{ИБС} < 98\%$	наранџаста
ниска вредност ИБС	$96\% \leq \text{ИБС} < 97\%$	црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 96\%$	црна

Табела 1.2. – Дефинисање боје индикатора у вези са заштитним системима

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	тамно зелена
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	жута
средња вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	наранџаста
ниска вредност ИБС	$70\% \leq \text{ИБС} < 80\%$	црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 70\%$	црна

Табела 1.3. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са преласком коловоза од стране пешака на обележеном пешачком прелазу

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	тамно зелена
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	жута
средња вредност ИБС	$85\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	наранџаста
ниска вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 85\%$	црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 80\%$	црна

2. ТАБЕЛА ВРЕДНОСТИ ИНДИКАТОРА У 2025. ГОДИНИ

Табела 2.1. Вредности свих индикатора за посматрану локалну самоуправу и Републику Србију (2025)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	94,5	108	95,4	92,0	145	94,9	92,0	35	94,8	92,8	140	95,1
	ТВ	92,2	82	91,8	96,0	17	90,2	92,7	17	89,0	92,9	61	90,7
	БУС	100,0	1	91,5	100,0	1	91,2	92,3	21	90,3	98,0	24	91,2
Сигурносни појас	Возачи ПА	80,3	103	81,6	82,5	119	86,6	84,3	42	91,5	82,4	111	85,0
	Сувозачи ПА	75,6	111	78,7	81,6	115	84,3	84,2	35	88,2	80,4	109	82,3
	Предње седиште ПА	78,4	108	80,4	82,2	115	85,7	84,3	41	90,2	81,6	111	83,9
	Задње седиште ПА	22,8	67	22,6	0,0	157	37,2	13,0	42	43,8	11,8	128	32,5
	Возачи ТВ	53,2	98	60,0	40,0	137	66,7	44,8	45	73,0	47,5	126	64,9
	Сувозачи ТВ	50,0	81	49,8	44,4	118	57,1	25,0	45	67,8	40,7	129	55,2
	Предње седиште ТВ	52,9	95	57,9	41,2	137	64,9	43,3	45	72,2	46,7	121	63,1
	Возачи БУС	0,0	145	31,8	2,0	140	38,9	23,1	39	57,5	7,0	141	38,1
	Сувозачи БУС	0,0	109	34,2	0,0	114	37,4	0,0	43	48,5	0,0	138	37,6
	Предње седиште БУС	0,0	145	32,4	1,9	140	38,6	19,4	40	55,1	6,2	144	38,0
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	78,8	49	65,6	30,3	156	71,7	64,7	33	79,2	58,0	121	69,9
	Сигурносни појас	30,3	118	46,3	0,0	153	49,0	40,0	41	61,1	24,2	134	49,3
	Укупно – деца	54,5	83	56,0	15,6	154	60,4	52,2	38	70,2	41,2	137	59,6
Заштитни системи – сви у ПА		74,2	100	75,2	74,0	129	80,3	78,8	40	85,2	75,7	112	78,7
Заштитне кациге	Возачи мопеда	100,0	1	59,6	0,0	142	63,7	N/A	N/A	N/A	46,2	117	61,6
	Путници на мопедима	100,0	1	58,6	0,0	140	62,9	N/A	N/A	N/A	61,5	88	60,8
	Возачи и путници на мопедима	100,0	1	59,4	0,0	142	63,5	N/A	N/A	N/A	48,7	114	61,4
	Возачи мотоцикала	65,6	142	87,4	100,0	1	90,7	68,4	41	92,8	77,9	138	89,2
	Путници на мотоциклима	57,1	150	86,4	100,0	1	89,7	46,2	41	83,5	61,5	150	87,4
	Возача и путника на мотоциклима	64,1	146	87,2	100,0	1	90,5	59,4	42	91,0	73,8	144	88,8
	Мопедиста и мотоциклиста	82,3	65	73,6	42,6	150	77,3	N/A	N/A	N/A	63,4	125	76,3
	Бициклисти	0,0	65	5,4	7,4	58	6,3	N/A	N/A	N/A	3,4	73	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	86,8	36	80,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	86,8	36	80,3
	% прелазака на ОПП	77,2	69	70,6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	77,2	69	70,6
	% исправних прелазака	82,0	44	74,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	82,0	44	74,3
	% исправних прелазака деце	91,3	37	77,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	91,3	37	77,1
	% прелазака без ометања	96,8	56	94,8	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	96,8	56	94,8

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

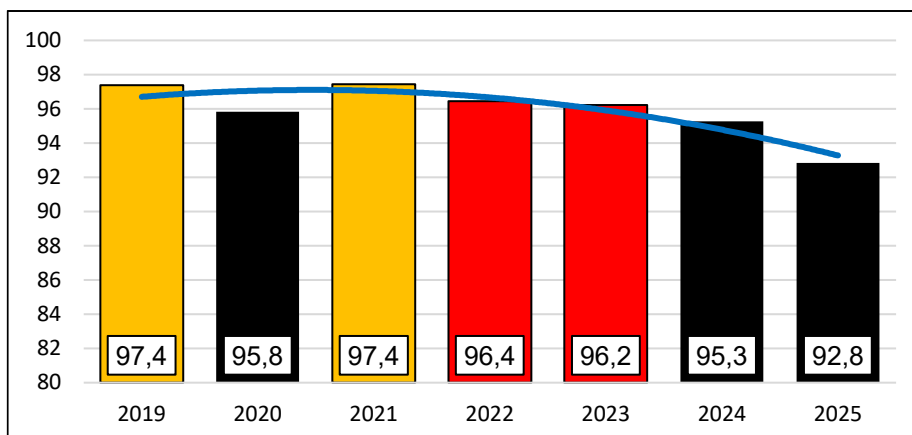
ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

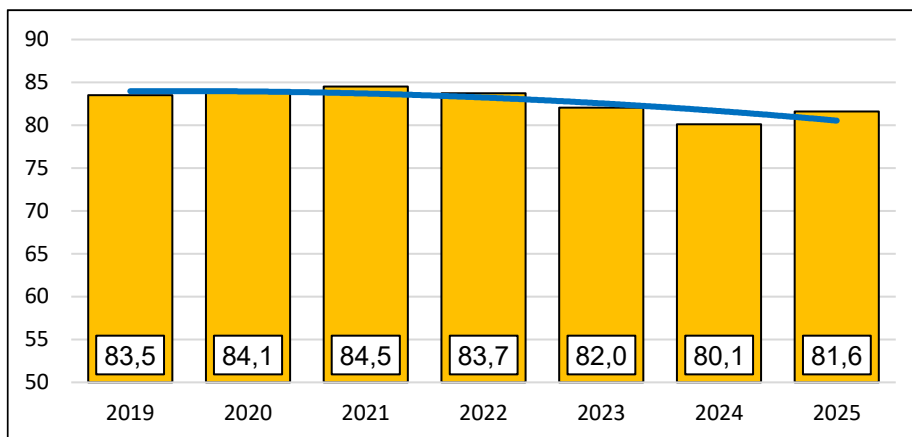
ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

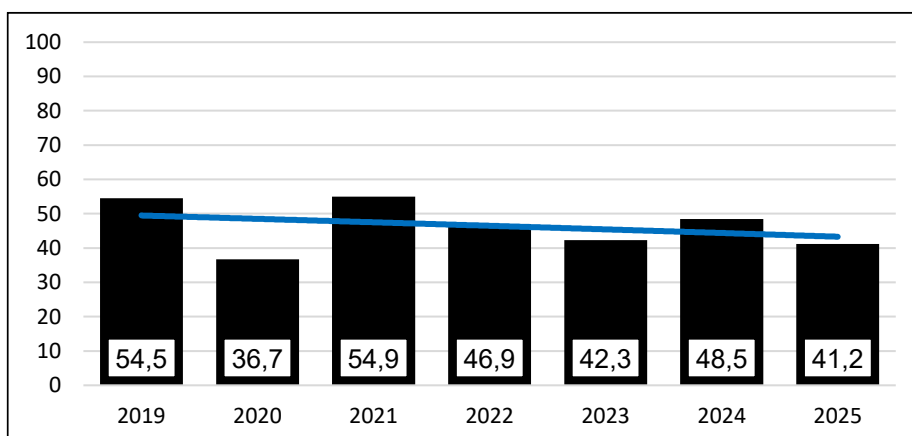
3. ТРЕНДОВИ НАЈВАЖНИЈИХ ИНДИКАТОРА ЗА ПЕРИОД 2019-2025

Дијаграм 3.1. Тренд % некористишења мобилних телефона у возњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t у посматраној локалној самоуправи (2019-2025)

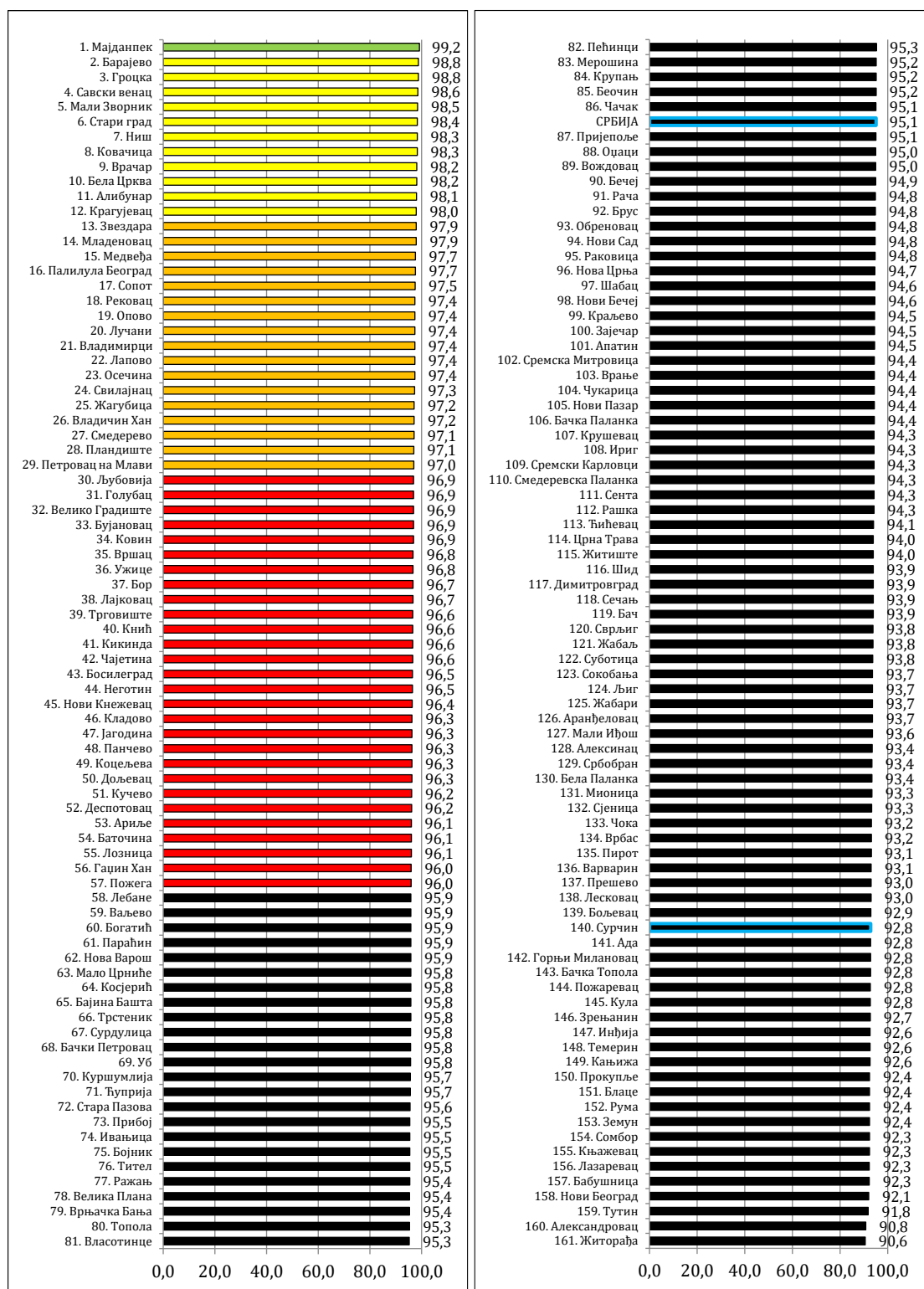
Дијаграм 3.2. Тренд % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у посматраној локалној самоуправи (2019-2025)

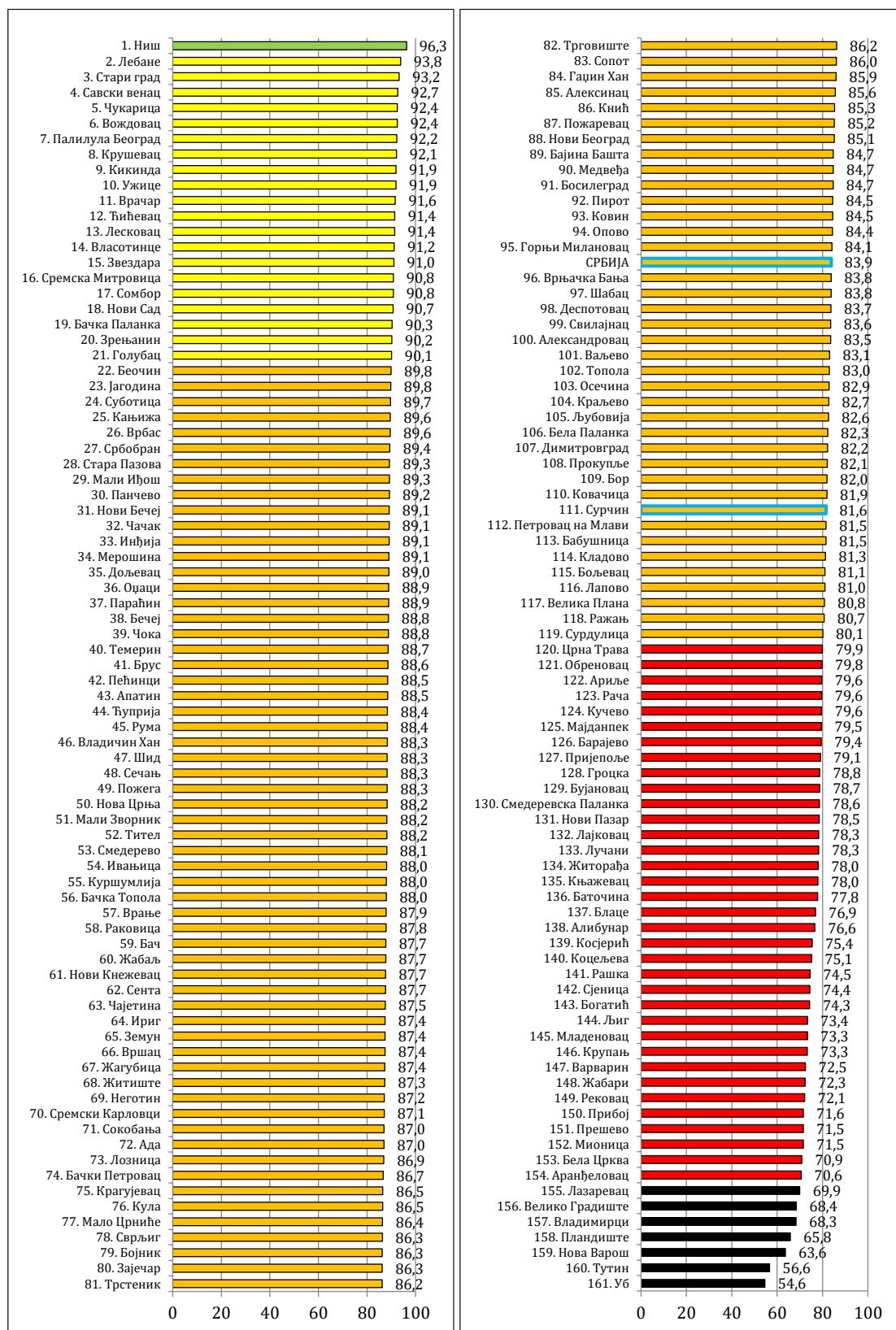
Дијаграм 3.3. Тренд % употребе заштитних система за децу до 12 година у посматраној локалној самоуправи (2019-2025)

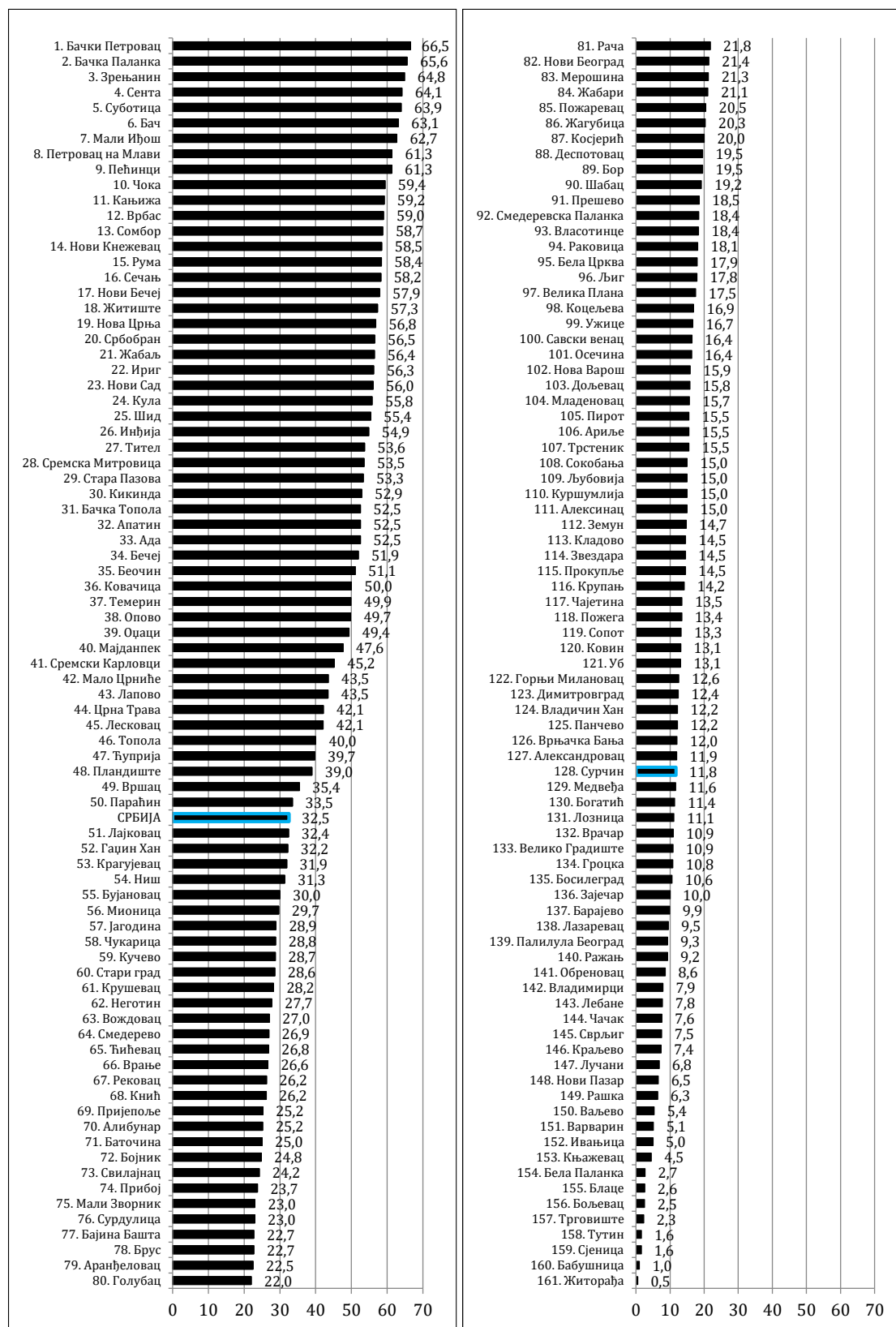
4. УПОРЕДНИ ПРИКАЗ НАЈВАЖНИЈИХ ИНДИКАТОРА ПО ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА ЗА 2025. ГОДИНУ

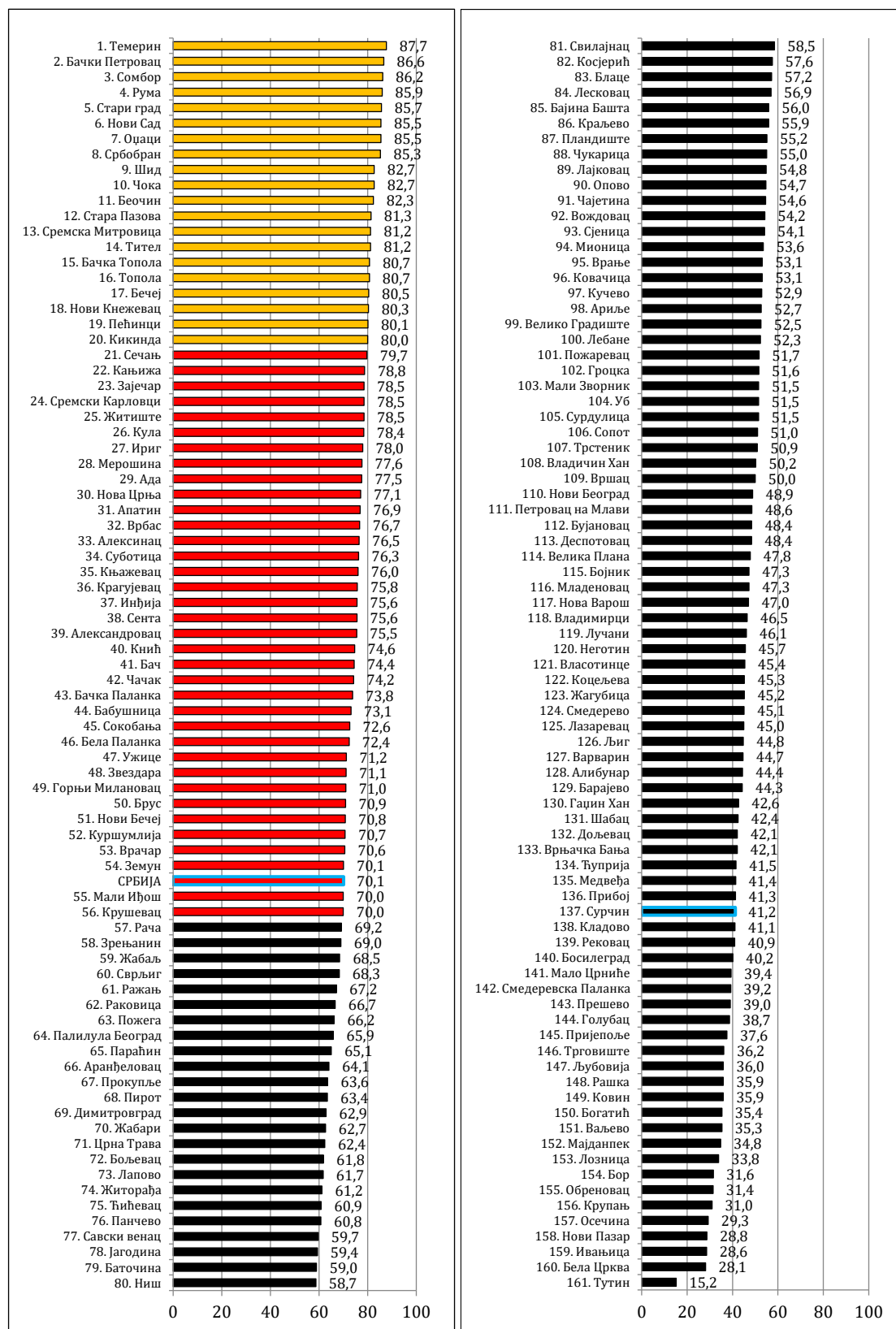
Дијаграм 4.1. % некористишења мобилних телефона у возњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t по локалним самоуправама

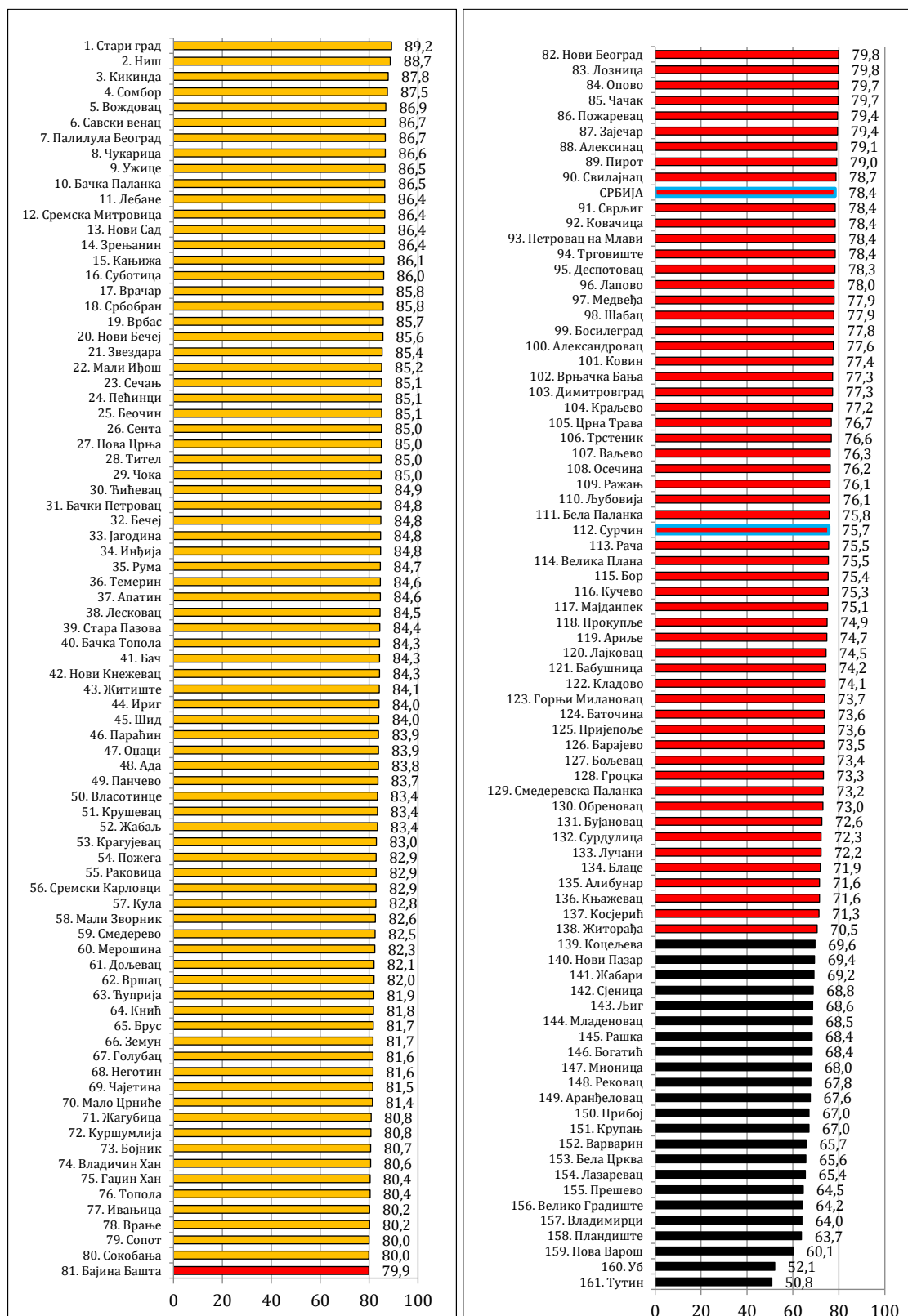
Дијаграм 4.2. % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t по локалним самоуправама

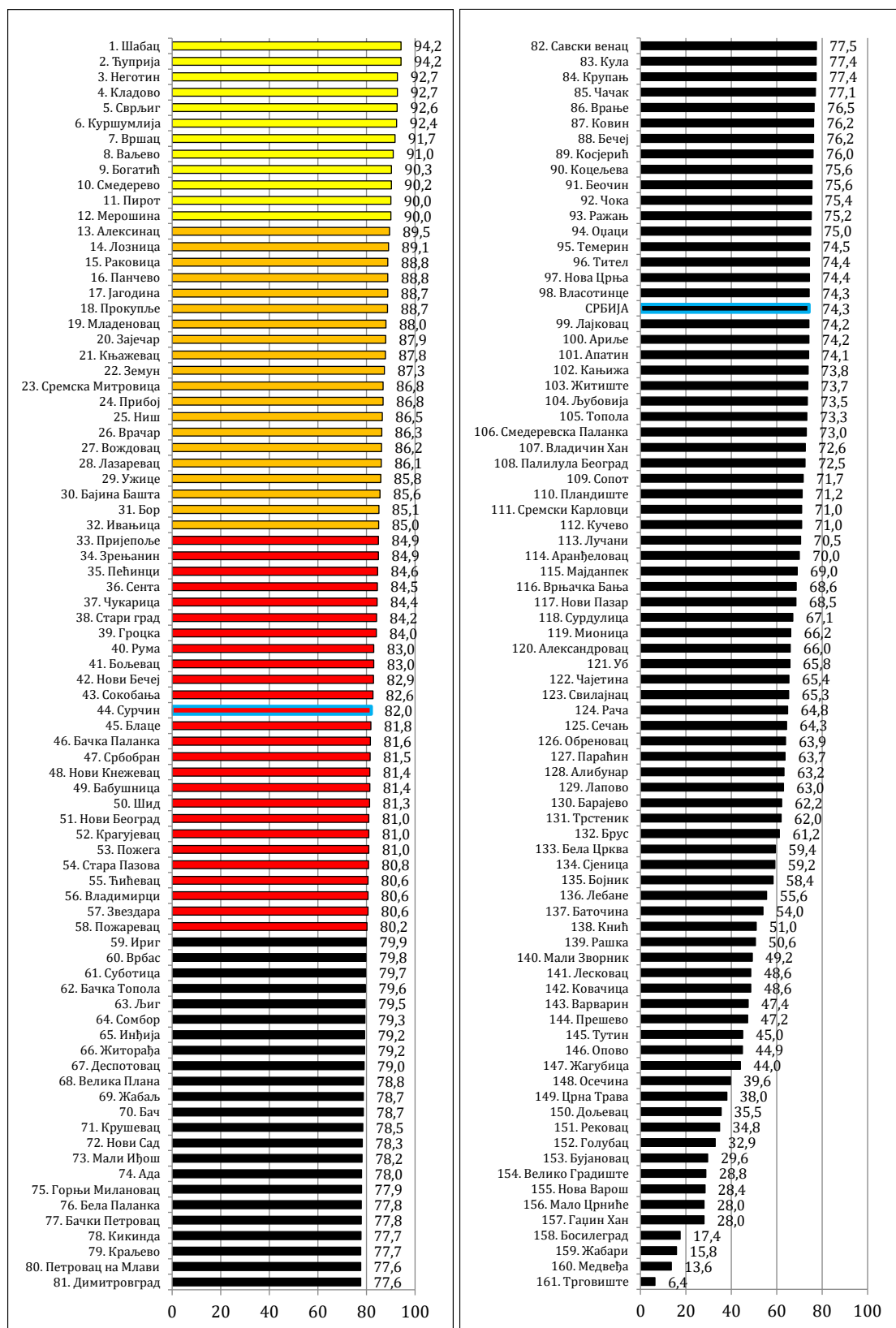
Дијаграм 4.3. % употребе сигурносног појаса на задњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t по локалним самоуправама

Дијаграм 4.4. % употребе заштитних система за децу до 12 година по локалним самоуправама

Дијаграм 4.5. % правилног коришћења сигурносних појасева, односно дечијих система заштите у путничким аутомобилима по локалним самоуправама

Дијаграм 4.6. % који прописно прелазе коловоз на обележеним пешачким прелазима (укупно за несемафорисане и несемафорисане пешачке прелазе) по локалним самоуправама

5. СИСТЕМАТИЗАЦИЈА КЉУЧНИХ ПРОБЛЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Сигурносни појас – задње седиште ПА.** Коришћење појаса на задњем седишту путничких аутомобила је и даље један од најслабијих индикатора у свим зонама. Ово представља озбиљан безбедносни ризик јер незаштићени путници на задњем седишту значајно повећавају ризик тешких повреда и за себе и за остале у возилу.
- **Коришћење појаса у теретним возилима – возачи и сувозачи ТВ.** Показатељи су веома слаби у насељу (нпр. возачи ТВ ~50–60%, сувозачи ТВ још ниже), што указује на хронично непоштовање прописа у овој категорији. Тренд ван насеља јесте бољи, али и даље испод нивоа који се сматра прихватљивим.
- **Коришћење појаса код сувозача ПА (погоршање у насељу).** Иако су вредности укупно пристојне, у насељу се бележе падови и рангирање је све лошије (више пута преко 110. места). То указује да је ова група посебно „клизава“ у урбаном окружењу и да постоји потреба за циљаним интервенцијама.
- **Сигурносни појас код деце (изразито низак у појединим зонама).** То су најосетљивији учесници у саобраћају, па овакви показатељи директно указују на висок ниво ризика.
- **Коришћење појаса у аутобусима.** Овај индикатор годинама остаје на самом дну (више редова са 0%), што значи да је пракса коришћења појаса у БУС категорији практично неусвојена. Имајући у виду број путника у аутобусу, неупотреба појаса возача/сувозача значајно утиче на безбедност читавог возила.

Агенција за безбедност саобраћаја
Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић
Драгана Нојковић

Контакт подаци

Булевар Михајла Пупина 2 (источни улаз)
11070 Нови Београд
+381 11 3117 298
istrazivanja@abs.gov.rs

Штампа

Агенција за безбедност саобраћаја
2025. година

Сви подаци су јавно доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/absPortal/>.